

Broj: 04-05-4-2006/19

Sarajevo, 17. 10. 2019. godine

SAOPĆENJE POVODOM IZVRŠENJA PLANA FINANSIJSKE REVIZIJE ZA 2018/2019. GODINU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH izvršio je Plan revizije za 2018/2019. godinu kojim je predviđeno obavljanje 83 finansijske revizije. Jedna planirana finansijska revizija¹ je obustavljena s obzirom na to da se nisu stvorili uslovi za njeno izvršenje, o čemu je Ured za reviziju obavijestio Parlamentarnu komisiju odgovornu za reviziju, Vladu Federacije BiH i nadležno kantonalno tužilaštvo.

Finansijska revizija obuhvatila je reviziju finansijskih izvještaja, kao i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonima i propisima, te su za svakog subjekta revizije data dva mišljenja.

Za finansijske izvještaje dato je 39 pozitivnih mišljenja, 28 mišljenja s rezervom, 14 negativnih i jedno suzdržano mišljenje. Za usklađenost sa zakonima i drugim propisima dato je osam pozitivnih mišljenja, 64 mišljenja s rezervom i deset negativnih mišljenja. Revidiranim institucijama kao i Vladinom izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2018. godinu, dato je ukupno 1.503 preporuke s ciljem otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i jačanja sistema internih kontrola.

Ured za reviziju izvršio je reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2018. godinu kao i 81 finansijsku reviziju sljedećih grupa subjekata :

- 23 korisnika Budžeta FBiH, sa ukupnim rashodima i izdacima u iznosu od 2.207.046.733 KM;
- 5 kantona, 10 institucija kantona, 2 grada i 6 općina, sa ukupnim rashodima i izdacima u iznosu od 993.375.566 KM. Prvi put je revidirano 10 kantonalnih budžetskih korisnika i 3 općine čiji su ukupni rashodi i izdaci iznosili 110.105.572 KM;
- 17 zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova, sa ukupno ostvarenim prihodima i primicima u iznosu od 233.052.002 KM. Kod 11 subjekata, čiji su ukupni prihodi iznosili 172.266.779 KM, revizija se obavila prvi put;
- 18 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu sa ukupno ostvarenim prihodima u iznosu od 586.071.711 KM. Prvi put je revidirano devet preduzeća sa ukupnim prihodima od 38.611.639 KM.

Revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2018. godinu u kojem su ukupno ostvareni rashodi i izdaci iznosili 2.421.291.342 KM, za finansijske izvještaje i za usklađenost data su mišljenja s rezervom i 47 preporuka. Ovaj Izvještaj predstavlja konsolidovani izvještaj za 61² instituciju u FBiH, te daje sliku budžetske potrošnje na nivou Federacije BiH. U njemu, kao i u drugim izvještajima finansijske revizije, istaknuta su određena pitanja koja nisu uticala na data mišljenja, ali su važna za sistemski pristup rješavanju identifikovanih problema, kao i za veću informisanost korisnika izvještaja. Izvršena je i ocjena implementacije 36 preporuka datih u Izvještaju za 2017. godinu, od kojih u 2018. godini nijedna nije realizovana; djelimično je realizovano 10 preporuka, dok 26 preporuka uopće nije realizovano.

¹ Revizija „Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju“

² Za sedam kazneno-popravnih zavoda budžet se planira u jednom iznosu na razdjelu Federalnog ministarstva pravde kao jedna glava za sve KPZ-ove

Kod 43 subjekta koji su bili predmet revizije za prethodnu godinu ili ranije, izvršeno je praćenje primjene preporuka i analiza mjera preduzetih na osnovu tih preporuka, te je utvrđeno da:

- 54% preporuka je potpuno implementirano ili je implementacija u toku,
- 41% preporuka nije implementirano,
- 5% preporuka je ocijenjeno kao neprovodivo ili je bez ocjene zbog protoka vremena.

Zavodi, fondovi i agencije, kao i prethodne godine, pokazuju najbolji stepen implementacije preporuka, dok institucije Federacije BiH koje se revidiraju svake godine pokazuju najlošiji stepen implementacije preporuka. Analiza i ocjena postupanja po preporukama nije se vršila kod preostalih 39 subjekata kod kojih su se revizije ili obavljale prvi put ili je proteklo više od 10 godina od prethodne revizije. Registar preporuka obaveznih godišnjih revizija objavljen je na internet-stranici Ureda za reviziju.

U skladu sa članom 16. Zakona o reviziji, svi konačni izvještaji dostavljeni su revidiranim i drugim nadležnim institucijama. Zakonodavni organi u Federaciji BiH su primarni korisnici revizijskih izvještaja jer imaju nadležnost da zahtijevaju odgovornost od revidiranih subjekata za postupanje po revizijskim izvještajima. U narednom periodu Ured za reviziju očekuje formiranje Parlamentarne komisije odgovorne za reviziju, koja bi održala rasprave za izvještaje za 2018. godinu, kao i za 2017. godinu koji još nisu bili predmetom rasprave.

Svi izvještaji su objavljeni na internet-stranici Ureda za reviziju institucija u FBiH: www.vrifbih.ba.

Detaljniji pregled najvažnijih nalaza iz revizija za 2018/2019. godinu dat je u prilogu saopćenja.

Prilozi:

1. Pregled revidiranih subjekata, datih mišljenja i broja preporuka za 2018. godinu
2. Rezime najvažnijih nalaza iz obavljenih finansijskih revizija

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, dipl. oec.

PRILOZI

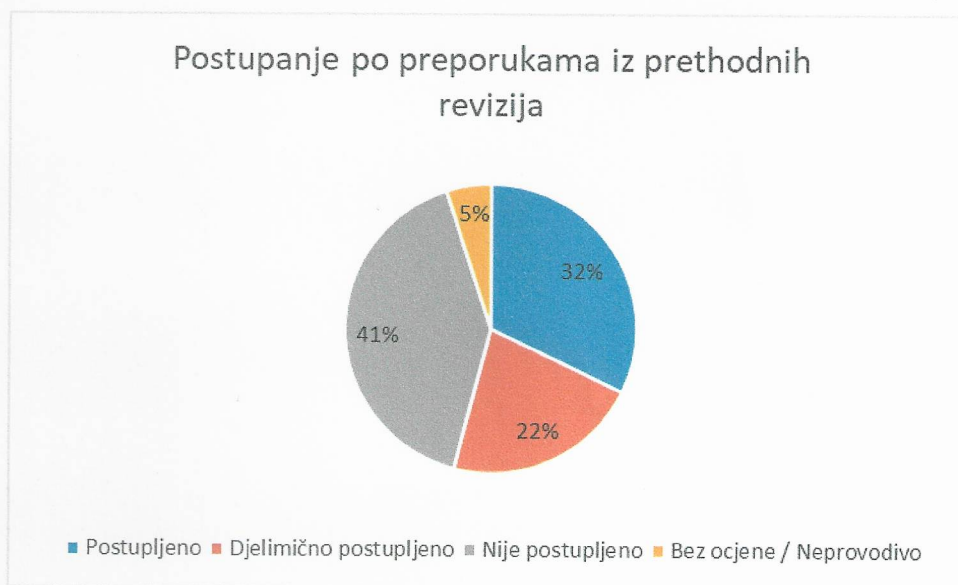
PRILOG 1: PREGLED REVIDIRANIH SUBJEKATA, DATIH MIŠLJENJA I BROJA PREPORUKA ZA 2018. GODINU

Redni broj	Naziv subjekta revizije	Dato* mišljenje za finansijske izvještaje	Dato* mišljenje za usklađenost	Broj preporuka
1	Izveštaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2018. godinu	R	R	47
2	Parlament FBiH	P	R	19
3	Ured predsjednika FBiH	S	R	12
4	Vlada Federacije BiH	P	R	19
5	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	P	P	11
6	Federalno ministarstvo pravde	P	R	14
7	Federalno ministarstvo finansija	P	R	27
8	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	P	R	11
9	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	R	R	18
10	Federalno ministarstvo zdravstva	P	R	16
11	Federalno ministarstvo trgovine	P	P	6
12	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	P	R	18
13	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	P	R	19
14	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	P	R	25
15	Federalno ministarstvo poduzetništva, razvoja i obrta	P	P	15
16	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	R	R	25
17	Federalno ministarstvo kulture i sporta	R	R	24
18	Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica	P	P	9
19	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	P	R	5
20	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	P	R	12
21	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH	R	R	18
22	Agencija za reviziju privatizacije u FBiH	P	R	8
23	Federalni zavod za geologiju	P	P	2
24	Odbor državne službe za žalbe FBiH	P	P	5
25	Agencija za vodno područje rijeke Save	R	R	14
26	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	R	R	22
27	Agencija za privatizaciju u FBiH	P	R	11
28	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona	R	R	11
29	Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	P	R	9
30	Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona	N	R	15
31	Javna ustanova "Apoteke Sarajevo"	R	R	19
32	Javna ustanova Kantonalna bolnica "Dr. Safet Mujić" Mostar	P	N	27
33	Javna ustanova Opća bolnica "Prim. dr. Abdulah Nakaš" Sarajevo	P	R	11
34	Javna zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica Goražde	R	R	27
35	Županijska bolnica "Dr. fra Mihovil Sučić" Livno	N	N	37
36	Javna ustanova Univerzitet u Tuzli/Universitas studiorum Tuzleanis	P	R	12

37	Javna ustanova Univerzitet u Zenici/Universitas studiorum Zenicaensis	P	R	16
38	Javna zdravstvena ustanova Banjsko-rekreativni centar "Aquaterrm" Olovo	P	P	3
39	Zavod za transfuzijsku medicinu Federacije BiH	R	N	19
40	Kantonalna direkcija za puteve Srednjobosanskog kantona	R	R	19
41	Javna ustanova Direkcija regionalnih cesta Unsko-sanskog kantona	R	R	18
42	Hercegbosanska županija	R	R	23
43	Posavski kanton	R	R	24
44	Zeničko-dobojski kanton	R	R	45
45	Bosansko-podrinjski kanton	R	R	31
46	Tuzlanski kanton	R	R	26
47	Kantonalna uprava civilne zaštite Kantona Sarajevo	P	R	14
48	Ministarstvo komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo	P	R	16
49	Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo	R	R	16
50	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko-neretvanskog kantona	P	R	13
51	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije	P	P	6
52	Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona	R	R	17
53	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Tuzlanskog kantona	P	R	14
54	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona	P	R	6
55	Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona	R	R	23
56	Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke	P	R	20
57	Općina Bosanski Petrovac	P	R	15
58	Općina Vareš	R	N	42
59	Općina Čapljina	R	R	20
60	Grad Goražde	R	R	23
61	Grad Zenica	R	R	19
62	Općina Dobretići	P	R	10
63	Općina Foča – Ustikolina	P	R	10
64	Općina Teočak	P	R	19
65	JS „Radio-televizija FBiH“ Sarajevo	N	R	32
66	JP Autoceste FBiH Mostar	R	R	14
67	Ceste Mostar d.d.	P	R	12
68	Lutrija BiH Sarajevo	P	R	11
69	Rudnik mrkog uglja Kakanj d.o.o. Kakanj	N	N	34
70	Rudnici Kreka d.o.o. Tuzla	N	N	24
71	JP "Međunarodni Aerodrom Sarajevo" d.o.o. Sarajevo	P	R	4
72	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, Rudnik mrkog uglja "Abid Lolić" d.o.o. Bila	N	N	34
73	Rudnici boksita d.o.o. za eksploataciju rude Široki Brijeg	N	R	18
74	"Sarajevoputevi" d.d. Sarajevo	N	N	19
75	Javno preduzeće "Rad" Lukavac	N	R	18
76	Kantonalno javno preduzeće "Poljoprivredno dobro Butmir" d.o.o. Sarajevo	N	N	28

77	Javno komunalno preduzeće Tomislavgrad d.o.o.	N	R	17
78	Javno preduzeće "Deponija" d.o.o. Mostar	R	R	12
79	Javno komunalno preduzeće "Čistoća" d.o.o. Cazin	R	R	25
80	Javno preduzeće "Komunalno Neum" d.o.o. Neum	N	R	23
81	Javno preduzeće "Komunalac" d.d. Gradačac	N	R	15
82	KJKP Gras d.o.o. Sarajevo	N	N	36
UKUPNO:				1.503

* P: pozitivno mišljenje/mišljenje bez kvalifikacije; R: mišljenje s rezervom; N: negativno mišljenje; S: suzdržano mišljenje

PRILOG 2. REZIME NAJVAŽNIJIH NALAZA IZ OBAVLJENIH FINANSIJSKIH REVIZIJA

Iako je Plan revizije obuhvatio veliki broj različitih revizija, u nastavku se daje pregled nalaza koji su zbog značajnosti istaknuti ili koji su se javljali kod većeg broja subjekata.

2.1. IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA ZA 2018. GODINU I KORISNICI BUDŽETA FBiH

Prema podacima prezentiranim u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2018. godinu, u FBiH ostvaren je negativan finansijski rezultat (deficit) u iznosu od 8.374.273 KM.

Na osnovu provedene revizije dato je mišljenje s rezervom za finansijske izvještaje i za usklađenost. Na dato mišljenje o finansijskim izvještajima najviše su uticali **pogrešno evidentirani rashodi koji su precijenjeni za 139.302.133 KM**, što se odnosi na više iskazane rashode po osnovu kapitalnih transfera za izgradnju autocesta i brzih cesta kod Federalnog ministarstva prometa i komunikacija u iznosu od 153.000.000 KM, te manje iskazane rashode po osnovu poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju i veterinarstvo u iznosu od 8.015.010 KM i transfere iz oblasti socijalnih prava u iznosu od 5.682.857 KM.

Kao i prethodnih godina, nije planirano izmirenje dospjelih obaveza po osnovu pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju, koje su kod budžetskih korisnika evidentirane na razgraničenim rashodima i vanbilansnoj evidenciji u iznosu od 63.001.325 KM.

Nepravilnosti u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2018. godinu u dijelu neusklađenosti sa zakonima i propisima utvrđene su i kod korisnika Budžeta FBiH. Većim dijelom se ponavljaju iz godine u godinu i sistemskog su karaktera, te je za njihovo rješavanje potreban zajednički pristup više institucija.

Najvažniji nalazi kod budžetskih korisnika za usklađenost sa zakonima i propisima odnose se na:

- **Neusklađenost poslovanja sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta za 2018. godinu u dijelu planiranja, realizacije i nadzora nad namjenskim trošenjem budžetskih sredstava;**
- **Planiranje javne potrošnje bez strateških dokumenata i realnih potreba, nedovoljno praćenje izvršenja odobrenih budžeta i finansijskih planova i nepostojanje mjerenja efekata uložених sredstava;**
- **Registar budžetskih korisnika nije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, tako da se i dalje budžetski korisnici koji su jedno pravno lice vode kao više korisnika (Parlament FBiH i Predsjednik i potpredsjednici FBiH);**
- **Planiranje sredstava za sedam kazneno-popravnih zavoda u Federaciji BiH nije vršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Sredstva su planirana i odobrena u jednom iznosu za sve kazneno-popravne zavode, iako su to posebne federalne ustanove i imaju svojstvo pravnog lica;**
- **Nadležne institucije FBiH još uvijek nisu usvojile Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor;**
- **Raspodjela dijela sredstava transfera izvršena je bez primjene mjerljivih kriterija definisanih programima utroška sredstava. Budžetski korisnici nisu vršili adekvatan nadzor nad namjenskim utroškom realizovanih transfera;**
- **Neki budžetski korisnici imovinu (zgrade i poslovne prostore) iskazuju u finansijskim izvještajima i koriste je bez adekvatne dokumentacije o vlasništvu, dok za dio iskazane imovine nisu u posjedu;**
- **Angažovanje po osnovu ugovora o djelu i dalje se vrši za radna mjesta koja su utvrđena pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji;**
- **Značajan broj budžetskih korisnika nastavio je sa isplatom naknada zaposlenicima za rad u komisijama za redovne poslove iz nadležnosti, na koje se ne plaćaju pripadajući porezi i doprinosi;**
- **Nepoduzimanje adekvatnih mjera u cilju naplate značajnih potraživanja od krajnjih korisnika kredita za pravna lica i kantone, koji su na osnovu supsidijarnih ugovora sa FBiH preneseni na krajnje korisnike (JP Ceste FBiH, JP Željeznice FBiH, Tuzlanski kanton, Bosansko-podrinjski kanton, Unsko-sanski kanton, Zapadnohercegovačka županija i drugi);**

- **Vlada Federacije BiH i Federalno ministarstvo finansija nisu postupili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH i obavijestili Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH o preduzetim mjerama na realizaciji preporuka iz prethodnog revizorskog Izvještaja.** Revizijom je utvrđeno da značajan broj preporuka datih u prethodnim periodima nije implementiran;
- **Još uvijek nije riješen status imovine, potraživanja i obaveza za institucije koje su, u skladu sa zakonskim propisima, prešle sa federalnog na državni nivo (prijašnje Federalno ministarstvo odbrane, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna služba);**
- **Nedonošenje zakona** iz oblasti šumarstva i turizma, kao i neusklađenost među zakonima iz oblasti zdravstva, utiču kako na ukupne prihode tako i rashode na nivou Budžeta FBiH.

2.2. KANTONI

- **Finansijski rezultati i ukupno neraspoređeni viškovi rashoda nad prihodima kod pojedinih kantona nisu tačno iskazani zbog neevidentiranih pravosnažnih presuda i sudskih rješenja o izvršenju.** Iako su prvi sudski postupci okončani prije više godina, ni budžetima za 2018. godinu nije planirano evidentiranje obaveza i priznavanja rashoda u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Nepoduzimanje aktivnosti na rješavanju ovog pitanja i izmirenju obaveza za posljedicu ima obračun zateznih kamata, što će rezultirati povećanjem rashoda i značajnim odlivom budžetskih sredstava u narednom periodu.
- **Planiranje budžeta kod pojedinih kantona nije vršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i realnim mogućnostima,** nisu sačinjavani operativni planovi i planovi izdataka za kapitalne investicije, budžetski zahtjevi nisu jasni, nije se pratilo izvršenje budžeta, nije sačinjavana analiza uz finansijske izvještaje niti su se dostavljali kvartalni izvještaji u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, a nije uspostavljen ni budžetski nadzor.
- **Tekući transferi nižim nivoima vlasti nisu realizovani u skladu sa zakonima o izvršenju kantonalnih budžeta,** s obzirom na to da nisu utvrđeni ili su utvrđeni nemjerljivi kriteriji za dodjelu tih sredstava, a korisnici sredstava nisu se obavezivali da dostavljaju izvještaje o utrošku sredstava.
- **Postupci javnih nabavki nisu se provodili u potpunosti u skladu sa važećim propisima o javnim nabavkama,** nije se vršio pravilan odabir propisanih postupaka; neblagovremeno su pokretani postupci, radi čega su se nabavke vršile na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama, nije vršen nadzor nad realizacijom ugovora, a pojedine nabavke vršile su se i bez provođenja postupaka javnih nabavki.
- **Namjenska novčana sredstva i dalje se koriste za održavanje tekuće likvidnosti,** što nije u skladu sa propisima kojima je utvrđeno i regulisano njihovo korištenje i potrošnja.
- **Nadležna ministarstva nisu zaključila ugovore o koncesijama sa svim subjektima koji eksploataciju prirodnih bogatstava i dalje vrše bez naknade,** zbog čega kantoni i općine po tom osnovu gube značajna sredstva.
- **Godišnji popisi nisu provedeni u potpunosti niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.**
- **I dalje se angažuju lica po osnovu ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani.**

2.3. KANTONALNI BUDŽETSKI KORISNICI

- **Raspodjela sredstava tekućih transfera vršila se bez jasno utvrđenih kriterija,** sa korisnicima sredstava nisu se zaključivali ugovori, niti se sačinjavali izvještaji o utrošku sredstva niti je vršen adekvatan nadzor nad trošenjem tih sredstava.
- **Raspodjela namjenskih sredstava iz vodnih naknada jedinicama lokalne samouprave vršila se bez jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija,** zbog čega nije u potpunosti osigurana njihova transparentna raspodjela.

- **Prilikom dodjele sredstava tekućih i kapitalnih transfera ne objavljuju se podaci o korisnicima i iznosima dodijeljenih sredstava** shodno principu transparentnosti iz člana 4. Zakona o budžetima u FBiH. S obzirom na to da se radi o javnim sredstvima za koje je jedan od osnovnih principa trošenja potpuna transparentnost, ne možemo se složiti niti prihvatiti da podaci o korisnicima ovih sredstava radi zaštite njihovih ličnih podataka nisu dostupni javnosti, posebno ako se ima u vidu karakter i njihova namjena, kao i osjetljivost ove materije i kategorije korisnika.
- **Iskazana potraživanja po različitim osnovama nepotpuna su i nepouzdana**, a za iskazana se ne poduzimaju sve propisane mjere naplate.
- **Nisu poštovane sve odredbe zaključenih ugovora o koncesijama** niti se vrši adekvatan nadzor nad njihovom realizacijom, kao ni fakturisanje.
- **Godišnji popisi sredstava i obaveza nisu provedeni u potpunosti** niti je izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom.
- **Pojedina ministarstva nisu sačinjavala sve obrasce finansijskih izvještaja**, propisane važećim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u FBiH.

2.4. JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE (GRADOVI I OPĆINE)

- **Nije uspostavljen odgovarajući sistem internih kontrola i usklađenost poslovanja** sa zakonskim propisima. Nisu doneseni svi potrebni interni akti; doneseni akti nisu usklađeni sa važećom regulativom, ne provode se dosljedno i u potpunosti, niti se vrši nadzor nad njihovom primjenom.
- **Kod pripreme, izrade i donošenja budžeta, kao i kod budžetskog izvještavanja**, pojedine jedinice lokalne samouprave nisu se pridržavale odredbi Zakona o budžetima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
- **Nije osiguran potpun nadzor nad prikupljanjem i naplatom neporeznih prihoda**, ne vode se pomoćne evidencije niti se vrši usaglašavanje sa iskazanim evidencijama u knjigovodstvu, radi čega ne možemo potvrditi iskazana potraživanja. Ne poduzimaju se ni sve propisane mjere naplate potraživanja.
- **Nisu uspostavljene cjelovite evidencije o prikupljenim namjenskim sredstvima** kod većeg broja jedinica lokalne samouprave, a ni evidencije o realizaciji tih sredstava za definirane namjene.
- **Obaveze po dugoročnim kreditima nisu evidentirane** u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.
- **Nabavke su se vršile bez pravilnog odabira odgovarajućih, propisanih postupaka i bez provođenja propisanih procedura** ili na osnovu isteklih ugovora (zaključenih u prethodnim godinama); bez zakonskog osnova zaključivani su aneksi ugovora; nije se pratila realizacija ugovora.
- **Nisu se provodili cjeloviti godišnji popisi imovine i obaveza** niti je vršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.
- **Još uvijek nisu okončane aktivnosti na uspostavljanju trezorskog načina poslovanja** kod svih jedinica lokalne samouprave.

2.5. ZAVODI, FONDOVI, AGENCIJE I JAVNE USTANOVE

- **Iskazana je imovina kod određenih subjekata revizije** (zgrade i poslovni prostori) u knjigovodstvenim evidencijama bez adekvatne dokumentacije o vlasništvu.
- **Na univerzitetima je utvrđeno angažovanje vanjskih saradnika** (akademske osoblja), kao i zaposlenika za izvođenje nastave po ugovoru o djelu za poslove iz nadležnosti institucija koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji.
- **Vrše se isplate stimulacija zaposlenicima**, iako nisu stvoreni uslovi za to u skladu sa internim aktima.
- **Ne poduzimaju se adekvatne mjere na naplati prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada.**

- U službama za zapošljavanje utvrđena je **neefikasnost u realizaciji programa aktivne politike zapošljavanja**, zbog čega realizacija plana i programa ne prati finansijski plan, što utiče na slabe efekte zapošljavanja.
- U pojedinim slučajevima nije vršeno adekvatno planiranje i praćenje izvršenja plana, u skladu sa zakonskim propisima.
- Evidentne su **slabosti u provođenju Zakona o javnim nabavkama** (ne provode se postupci javnih nabavki, iako je to obaveza, ili su postupci provedeni na način koji nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama).
- **Isplaćivanje neto plaća zaposlenima vrši se bez uplate pripadajućih poreza i doprinosa**, što nije u skladu sa važećim zakonskim propisima.
- **Ne poduzimaju se adekvatne mjere u cilju naplate potraživanja od krajnjih korisnika.**
- **Ne provode se transparentne procedure prilikom zapošljavanja.**
- Nisu se provodili cjeloviti godišnji popisi imovine i obaveza, niti je u pojedinim slučajevima vršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

2.6. PREDUZEĆA U VEĆINSKOM DRŽAVNOM VLASNIŠTVU

- **Veći broj preduzeća nije, u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, uspostavio odgovarajući sistem internih kontrola po COSO modelu.** U skladu sa ovim Zakonom, preduzeća nisu odredila koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu niti su sačinila godišnje izvještaje o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2018. godinu.
- **Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS),** što je imalo za posljedicu da nisu realno iskazana sredstva, obaveze, finansijski rezultat, a samim tim ni kapital.
- **Na datum bilansa nije vršeno mjerenje nadoknadive vrijednosti iskazane imovine u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje imovine,** koji zahtijeva da se na kraju svakog izvještajnog perioda ocijeni postoji li bilo koji pokazatelj da je vrijednost nekog sredstva umanjena. Posebno ističemo da određeni broj preduzeća ulaganja u investicije u toku vodi veoma dugo, a nije vršena procjena nadoknadivih ulaganja.
- **Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 - Zalihe,** koji zahtijeva da se zalihe mjere po trošku sticanja ili neto prodajnoj vrijednosti, zavisno od toga šta je niže, zbog čega nije moguće utvrditi efekte odstupanja između proizvedene i realizovane količine, te efekte između prodajne cijene i cijene koštanja.
- **Nije vršena ispravka vrijednosti svih zastarjelih i nenaplativih potraživanja, a nisu poduzimane ni sve zakonom propisane radnje naplate kako ne bi nastupila zastara.**
- **Rezervisanja po osnovu izvjesnih sudskih sporova nisu vršena u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva,** koja se priznaju kada preduzeća imaju sadašnju obavezu (pravnu ili stvarnu) nastalu kao rezultat prošlog događaja, kada je vjerovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveza i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.
- **Nisu blagovremeno izmirivane obaveze za poreze, doprinose i posebne naknade na isplaćene plaće, što nije u skladu sa članom 11. Zakona o doprinosima, članom 27. Zakona o porezu na dohodak, članom 180. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća i članom 169. Zakona o vodama.**
- **Nisu blagovremeno izmirivane obaveze za porez na dodanu vrijednost, u skladu sa zahtjevima Zakona o porezu na dodanu vrijednost.**
- **Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima** (postupci nisu pokretani blagovremeno, izbor postupaka nije adekvatan i nabavke su vršene na osnovu ugovora zaključenih u prethodnim godinama).
- **Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano članom 25. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.**

- **Bilješke uz finansijske izvještaje, za dio preduzeća, nisu sastavljane u skladu sa tačkom 25. MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja**, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenio i objavio sposobnost preduzeća da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu (ZD Rudnici „Kreka“ d.o.o. Tuzla, ZD Rudnik mrkog uglja „Abid Lolić“ d.o.o. Travnik – Bila, ZD Rudnik mrkog uglja „Kakanj“ d.o.o. Kakanj, Javni servis „Radio-televizija FBiH“ Sarajevo, „Rad“ Lukavac, KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo).

Na osnovu navedenog, organi upravljanja u preduzećima sa većinskim državnim vlasništvom (uprava, nadzorni odbor i skupština) nisu u potpunosti obavljali zadaću koja im je povjerena Zakonom o javnim preduzećima i Zakonom o privrednim društvima.